

eTwinning-project: Coronavirus

Introductie

Voor het eindproject van het OPO Leerkracht in Samenleving moesten we nadenken over wat we graag anders zouden zien in het onderwijs. Al snel kwamen we uit bij het idee dat we leerlingen niet willen beperken tot de leerstof die binnen de vier muren van een klaslokaal wordt aangeboden. We willen de letterlijke en figuurlijke schoolmuren doorbreken, zodat leerlingen meer in contact komen met de samenleving en leren vanuit ervaringen, perspectieven en ontwikkelingen die zich buiten de school afspelen. De maatschappij verandert vandaag heel snel, terwijl het onderwijs niet altijd even snel kan volgen. Daarom vonden we het belangrijk om na te denken over manieren waarop leerlingen al tijdens hun schooltijd in contact kunnen komen met andere ervaringen, perspectieven en ideeën dan die uit hun directe omgeving, zoals we ook gezien hebben in het leerpad over de grammar of schooling.

Een school vormt vaak een kleine samenleving op zich, maar de wereld van leerlingen reikt veel verder dan die schoolcontext. Daarom vinden wij dat onderwijs niet los kan staan van wat er in de samenleving gebeurt. Lesgeven betekent niet alleen kennis overbrengen binnen de muren van een klaslokaal, maar leerlingen ook voorbereiden op hun plaats in de samenleving. Die samenleving beperkt zich niet meer tot de eigen gemeente of zelfs het eigen land. Door digitalisering staan we voortdurend in contact met gebeurtenissen elders in de wereld. Wat er zich bijvoorbeeld afspeelt in Oekraïne, Spanje of Italië bereikt ons vrijwel onmiddellijk en heeft vaak ook gevolgen voor ons eigen leven.

Toen we nadachten over een onderwerp dat deze verbondenheid duidelijk maakt, kwamen we uit bij de coronacrisis. De coronacrisis is een gebeurtenis die we zelf als leerlingen hebben meegemaakt en die een enorme impact had op zowel het onderwijs als de samenleving. De pandemie maakte duidelijk dat scholen zich snel moesten aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Ze beperkte zich niet tot één klas, school of land, maar had een effect op de hele wereld. Daardoor werden de grenzen van het klassieke onderwijs letterlijk doorbroken: leerlingen moesten van thuis uit leren en digitaal samenwerken.

Tijdens de leerpaden van het OPO maakten we ook kennis met eTwinning, een Europees initiatief waarbij scholen uit verschillende landen samenwerken rond een gemeenschappelijk project. Wat ons daarin aansprak, was dat het leerlingen de kans geeft om over landsgrenzen heen samen te werken en van elkaar te leren. Het sluit perfect aan bij onze visie dat onderwijs niet mag stoppen aan de schoolpoort.

Vanuit die gedachte ontstond het idee om zelf een eTwinning-project uit te werken rond pandemieën met de coronacrisis als een herkenbaar vertrekpunt. Ook willen we onderzoeken waarom dergelijke internationale samenwerkingsprojecten nog niet in elke school worden georganiseerd en welke praktische of organisatorische drempels daarbij een rol spelen.

Voor de uitwerking van dit project hebben we verschillende fases doorlopen. In een eerste fase verdiepten we ons in de werking en mogelijkheden van eTwinning. Vervolgens interviewden we leerkrachten die reeds ervaring hadden met eTwinning-projecten, zodat we inzicht kregen in de voordelen, uitdagingen en praktische organisatie ervan. Op basis van hun ervaringen en adviezen hebben we ons eigen project verder verfijnd en aangepast. In een laatste fase stelden we het project voor aan een school die nog geen of weinig ervaring had met eTwinning. Daarbij wilden we niet alleen nagaan welke bezwaren of drempels er bestaan om met eTwinning aan de slag te gaan, maar ook onderzoeken hoe we de school konden overtuigen van de meerwaarde van een dergelijk internationaal samenwerkingsproject.

Fase 1: Oriëntatie en informatie verzamelen

Eerst hebben we informatie verzameld over eTwinning om een duidelijk beeld te krijgen van de mogelijkheden en de haalbaarheid binnen scholen.

- **Wat is eTwinning?**

eTwinning is een Europees platform dat scholen de kans geeft om samen te werken met scholen uit andere landen. Niet zomaar alle landen mogen hieraan deelnemen. Dit is enkel voor Europese scholen, de 27 lidstaten plus nog heel wat extra landen. Zo nemen de volgende landen die niet tot de EU behoren, ook deel aan eTwinning: Albanië, Armenië, Bosnië en Herzegovina, Georgië, IJsland, Jordanië, Kosovo, Libanon, Liechtenstein, Moldavië, Montenegro, Noord-Macedonië, Noorwegen, Palestina, Servië, Tunesië en Turkije. Via eTwinning kunnen scholen dus samenwerken aan een project. Minstens twee scholen uit de eerdergenoemde landen kunnen samen een project opstellen. De partnerscholen moeten zich over de taal- of landsgrens bevinden. Verder kunnen ze enorm veel verschillende ICT-tools gebruiken om hun projectactiviteiten uit te voeren, maar hier komen we later nog op terug.

Het doel van eTwinning is om leerlingen en leerkrachten met elkaar in contact te brengen om samen projecten uit te werken. Hierbij ligt de nadruk op samenwerking, digitale vaardigheden en intercultureel leren. Leerkrachten kunnen zich registreren op het platform en partners zoeken om een project op te starten. De samenwerking verloopt volledig online via het platform zelf, waarbij gebruik gemaakt wordt van TwinSpace, een veilige online omgeving waarin leerlingen en leerkrachten kunnen communiceren en samenwerken. Er zijn weinig strikte voorwaarden, waardoor het laagdrempelig is om met eTwinning te starten. Dit kan zowel in het secundair onderwijs als het lager onderwijs, (buitengewoon) kleuteronderwijs of zelfs de lerarenopleiding.

Deze eTwinning-projecten worden binnen één of meerdere vakken geïntegreerd. Binnen deze vakken kunnen de leerlingen van verschillende scholen dan samenwerken. Normaal gezien is deze samenwerking tussen leeftijdsgenoten. Deze samenwerking gebeurt vaak via digitale communicatie zoals chats, videomeetings en gedeelde documenten. Leerkrachten begeleiden het proces en zorgen voor structuur, terwijl leerlingen een actieve rol opnemen in het uitwerken van het project.

- **Welke digitale tools kunnen er allemaal nog gebruikt worden?**

Op de officiële Belgische website van eTwinning worden heel wat digitale tools voorgesteld. Zo wordt er een overzicht gemaakt van de verschillende fases van een project waarbij telkens per fase een hele lijst van digitale tools wordt meegegeven. Deze verschillende fases luiden als volgt: het opstarten van het project, de kennismaking tussen partners, de uitwerking van het project en de evaluatie. Voorbeelden hiervan zijn TwinSpace als centrale werkomgeving, maar ook externe tools zoals Microsoft Teams, WhatsApp, Google Agenda en Doodle voor communicatie en planning. Daarnaast zijn er ook tools zoals Canva, Kahoot, Prezi en Genially die gebruikt kunnen worden om inhoud te verwerken en te presenteren. Deze grote variatie aan tools maakt het mogelijk om

flexibel te werken en het project aan te passen aan de noden van de leerlingen en de school.

- **Hoe start je nu exact zo'n project op?**

Vooreerst moet je een EU-account hebben. Dit kan je aanmaken via ESEP (=European School Education Platform). ESEP is de thuisbasis van eTwinning waar je o.a. projectpartners kunt vinden. Vervolgens kan je dan jezelf registreren bij eTwinning en een eTwinning-account aanmaken. Als je school of organisatie nog niet bestaat op ESEP, zal je een formulier moeten invullen om deze toe te kunnen voegen. Het vervolg in het proces kan uitgelegd worden met de 10 stappen naar een eTwinning-project:

1. Je leerplan en dagelijkse klaspraktijk als basis!
 - a. Je maakt je project zodat je je leerplan hierin kan verwerken. Verder bekijk je ook of het project mogelijk is en of je vakoverschrijdend kan werken.
2. Partner search
 - a. Ga op zoek naar een partner via [ESEP](#) of real-life evenementen.
3. Projectdoelen
 - a. Stel realistische en relevante doelen op voor je leerlingen aan de hand van de leerplandoelen.
4. Projectplanning
 - a. Eens je je projectpartner(s) gevonden hebt, kan je samenzitten om de gemeenschappelijke doelen, de duur, de activiteiten, de projecttitel en beschrijving te bepalen.
5. Registreer je eTwinning-project
 - a. Registreer je project op ESEP. Vervolgens wordt er automatisch een TwinSpace aangemaakt. Leerlingen hebben geen eTwinning en ESEP-account. De leerkracht moet accounts maken voor de leerlingen en deze zelf toevoegen aan de TwinSpace.
6. Samenwerkingsplanning
 - a. Bepaal activiteitenplan, tijdsschema en welke IT-tools je gaat gebruiken met je partners.
7. Projectuitvoering
 - a. Organiseer online ontmoetingen en laat de leerlingen kennismaken met het project en de doelstellingen.
8. Disseminatie
 - a. Deel je resultaten en ervaringen en inspireer anderen.
9. Kwaliteitslabels en erkenning
 - a. Indien gewenst kan je je nationale kwaliteitslabel aanvragen bij eTwinning.
10. Evaluatie, reflectie en vooruitkijken
 - a. Evalueer je project met je partners en bespreek eventueel toekomstige samenwerkingen.

- **Wordt eTwinning ook gefinancierd via subsidies en is er ook andere Europese ondersteuning?**

Aangezien eTwinning volledig vanop afstand en online verloopt waarbij geen fysieke verplaatsing nodig is, worden er geen subsidies uitgegeven aan enkel eTwinning-projecten. In België hebben wij drie officiële talen. Hierdoor kunnen leerkrachten (sinds september 2014) in België ook intrabelgische eTwinning-projecten opstarten zolang de partner een school is over de taalgrens. Dit wil zeggen dat Vlaamse leerlingen kunnen samenwerken met leerlingen uit de Frans- of Duitstalige Gemeenschap aan een eTwinning-project. Ook deze intrabelgische eTwinning-projecten worden niet gesubsidieerd omdat er geen persoonlijke ontmoetingen vereist zijn. Dit lijkt vooral aan te tonen dat eTwinning inzet op toegankelijke en online samenwerking zonder financiële drempels.

Verder is er extra ondersteuning via een nationale helpdesk, de Nationale ondersteuningsdienst (NSO = National Support Organisation) die georganiseerd wordt door EPOS vzw. EPOS staat vooral bekend als de organisatie die instaat voor de uitvoering van verschillende programma's en acties zoals het Erasmus+-project. Zo functioneert het als Nationaal Agentschap, als ondersteuningsdienst van eTwinning en EPALE in Vlaanderen én als coördinatiecentrum voor Euroguidance en Europass. Bij EPOS kan iedereen terecht met zowel praktische, technische als inhoudelijke vragen. Daarnaast heeft eTwinning in Vlaanderen ook een dertigtal eTwinning-ambassadeurs ter beschikking. Dat zijn leerkrachten die vele jaren ervaring hebben in Europees projectwerk. Met hun ervaring kunnen zij eTwinning promoten en andere leerkrachten ondersteunen. Zij kunnen ingezet worden om leerkrachten en scholen te ondersteunen a.d.h.v. workshops of (online) infosessies. Tot slot mogen we niet vergeten dat eTwinning een actie is van de Europese Commissie. Deze Europese Commissie functioneert ook als een coördinerende ondersteuningsdienst.

Fase 2: Ervaringen van andere scholen verzamelen

Op de website van eTwinning Vlaanderen vonden we verschillende Vlaamse scholen die reeds ervaring hadden met eTwinning-projecten, waaronder

- Immaculata Secundair - Oostmalle
- GO! Next Level X - Hasselt
- Sint-Paulusinstituut – Herzele
- Sint-Cordula-Instituut – Schoten
- De Wijnpers – Leuven
- VKO Bovenbouw – Opwijk
- De Bron – Tielt
- Sint-Jozefsinstituut – Ternat
- GO! Atheneum Malle – Malle
- Sint-Franciscuscollege – Heusden-Zolder
- Busleyden Atheneum, Campus Caputsteen - Mechelen
- VIIO – Tongeren
- VIIO – Borgloon
- GO! Handelsschool Aalst – Aalst
- Atlas College – Genk

We hebben al deze scholen gecontacteerd met de vraag of zij bereid waren hun ervaringen met eTwinning met ons te delen. Vanuit deze contacten zijn we uiteindelijk in gesprek gegaan met drie leerkrachten die reeds één of meerdere eTwinning-projecten hadden uitgevoerd. Via interviews kregen we meer inzicht in hun ervaringen, de meerwaarde van eTwinning-projecten, de uitdagingen waarmee zij geconfronteerd werden en de praktische organisatie die erbij komt kijken. Tijdens onze zoektocht kwamen we ook in contact met Marianne Geens, coördinator en communicatieverantwoordelijke van eTwinning Vlaanderen. Ook met haar namen we een interview af, waarbij we dezelfde thema's behandelden als bij de leerkrachten.

De interviews werden niet verbatim uitgeschreven. In plaats daarvan werden de antwoorden per vraag thematisch samengevat en geanalyseerd. Indien nodig kunnen de volledige transcripties van de interviews geraadpleegd worden.

- 1. Interview 1: Trui De Vos – Sint Paulus Herzele: eTwinning-project 'Beyond Words: Language Insights into The Little Prince'** gevonden via: eTwinning Vlaanderen. (z.d.). SpeakUpHerzele. Geraadpleegd op 21 mei 2026, van <https://etwinning.be/vlaanderen/verhaal/speakupherzele/>

- **Waarom eTwinning?**

Als leraar is het voor mezelf vooral belangrijk om mezelf te blijven uitdagen met het bedenken van nieuwe projecten. Het brengt me uit mijn comfortzone. Ik werk nu al jaren samen met dezelfde partnerscholen en contactpersonen en die zijn nu ook echt al vrienden geworden van mij. Ik ben geïnspireerd geraakt om te starten met eTwinning-projecten doordat ik zelf in mijn jeugd op Erasmus ben geweest. Ik wou dat mijn leerlingen ook vroegtijdig in contact kwamen met leeftijdsgenoten uit andere landen en culturen. De school zelf is er ingerold nadat een professor Olivier Holz van de Educatieve Master kwam kijken naar een stagiaire op onze school en erover vertelde. Het is ook echt fijn dat er goede communicatie is vanuit eTwinning Vlaanderen als je vragen hebt bij de opstart of verloop van een eTwinning-project op school. Op onze school combineren we het eTwinning-project altijd met een kort Erasmus+-project en dat is echt een meerwaarde voor de leerlingen. Bijvoorbeeld vorige week zijn er leerlingen van vijf Europese scholen naar hier gekomen voor een week. Dat was administratief veel geregeld, maar de return voor de leerlingen en leraren was zo groot. Er hing een geweldige sfeer.

- **Hoe pak je het organisatorisch aan**

Ik geef in de 1e graad 2e middelbaar het vak Moderne Talen en Engels. Het is dus een vakoverschrijdend project, maar enkel ik leid het project alleen op school. Het project wordt gesteund door de school omdat één van de vijf pijlers van het Sint-Paulus Herzele net de internationale samenwerking is. Het project uitschrijven en uitvoeren vraagt veel energie en tijd ook buiten de les en werkuren. Ook is eTwinning een gratis platform en er zijn ook geen beurzen of subsidies met het project gepaard. Je doet het extra werk dus geheel vrijwillig. Wel krijgen we extra budget via onze combinatie met het Erasmus+-project.

Omdat ik het al een aantal jaren doe en samenwerk, is de school overal al aangemeld op elk platform en omdat we werken met dezelfde partnerscholen moeten we ook niet meer op zoek gaan naar nieuwe scholen. Door de langere samenwerking zijn de taken al goed verdeeld tussen de verschillende contactpersonen. Bijvoorbeeld de contactpersoon in de school in Catalonië beheert en onderhoud het eTwinning-platform (TwinSpace). We sturen alles door en daar wordt het project geshowcased, maar het platform wordt niet gebruikt als communicatietool.

Elk jaar wordt het thema van volgend jaar vastgesteld in juni om het te kunnen opstarten in september. Elk project wordt vooraf wel gecontroleerd door eTwinning Vlaanderen voor het van start kan gaan. Omdat de internationale schoolgroep geld heeft gekregen voor het gecombineerde eTwinning en Erasmus+-project moeten alle scholen aan een aantal doelstellingen komen en die dan in een groot rapport opschrijven met hun uitkomsten en ervaringen om de subsidie te rechtvaardigen. Als je een nieuw eTwinning-project wil opstarten, dan moet je minstens met twee partnerscholen zijn. In België zitten we met een unicum omdat we ook met een Belgische school mogen samenwerken maar dan altijd met een school uit een andere gemeenschap (bijvoorbeeld: Vlaams-Frans).

De leerlingen die in mijn klassen Moderne Talen zitten nemen deel aan het eTwinning-project, maar door het gekoppelde Erasmus+-project wordt heel de school betrokken bij het project. Door het eTwinning-project kom ik aan een heel groot aantal van de

einddoelen van het vak Moderne Talen, maar ook de algemene doelstellingen voor de leerlingen worden behaald met dit project zoals sociaal-emotioneel leren door het communiceren met leerlingen in een andere taal, persoonlijke ontwikkeling, communicatie met leeftijdsgenoten en digitale competenties. Dat maakt het fijn, ze voldoen aan de doelstellingen maar worden er op minder schoolse manier mee geconfronteerd.

- **Welke problemen kwamen jullie tegen tijdens het organiseren en uitvoeren van een eTwinning-project?**

Het is niet gemakkelijk om online een partner te vinden. Het beste is om naar een eTwinning-netwerkevenement te gaan en daar face to face een partnerschool te vinden, omdat daar allemaal gelijkgestemde leraren naar het evenement op af komen. Het is belangrijk om een betrouwbare partner te vinden omdat het project valt of staat met een goede internationale samenwerking. De communicatie met de partnerschool verzorg je zelf en kan via TwinSpace maar ook via Teams en Whatsapp. Als je toch online een partner wil vinden, controleer dan heel goed het profiel van de leraar. Bijvoorbeeld leraren in Turkije krijgen geld als ze deelnemen met een eTwinning-project, maar niet alle leraren zijn even gemotiveerd om effectief samen te werken. Ook moet je opletten dat de andere partnerscholen andere leerplannen en doelstellingen hebben waardoor je aandachtig moet zijn bij het opstellen van een project. Voor een eerste eTwinning-project kan je best klein beginnen en het later verbreden als alles goed gaat.

Als leraar zorg je dat de leerlingen toegang hebben tot TwinSpace, maar het is niet altijd het meest gebruiksvriendelijke platform, daarom werken we met links in eTwinning en verzamelen we daar ons materiaal maar gebruiken we het niet om te communiceren met elkaar omdat dat moeilijker verloopt. Je moet dus wel technisch vaardig zijn om het platform optimaal te kunnen benutten. Het is wel zo omdat het een onlineproject is en als het technische aspect niet werkt dan kan het demotiverend zijn voor de leerlingen. Wat goed werkt voor onze leerlingen is om een link te plaatsen van Pamflet, Flipgrid of Google Forms in de TwinSpace waarbij de leerlingen online kunnen reageren op vragen van de andere leerlingen. Als leraar kan je zo ook de gesprekken serieus monitoren. Het is belangrijk om te weten dat bij het werken met minderjarige leerlingen en online je moet voldoen aan de strengste privacy en e-safetywetgevingen van de verschillende Europese landen. TwinSpace voldoet aan deze eisen.

De Europese kwaliteitslabels moeten we na het project zelf aanvragen bij eTwinning. Dit is goed voor de school, maar vraagt natuurlijk extra werkbelasting als leraar. Dit hoort in het kader van disseminatie, het verspreiden van informatie, en daar houden we rekening mee bij het opstellen van een eTwinning-project.

Op school is internationalisering opgenomen in het pedagogisch beleid van de school waardoor ik het vak Moderne Talen mag geven op de school en daarin krijg ik de toestemming om eTwinning-projecten te maken, maar ik word niet administratief ondersteund door de directie. Ook het aanvragen van de eTwinning schoollabel vraagt veel werk voor mij als leraar en dat kan administratief belastend zijn. Die extra werkdruk en administratieve belasting zorgt ervoor dat sommige leraarscollega's dat zij niet willen

meedoen met een eTwinning-project. Omdat ik lesgeef in twee vakken kan ik het eTwinning-project vakoverschrijdend laten verlopen, maar ik ben de enige op de school die deelneemt aan dat eTwinning-project omdat het moeilijk is om andere collega's te overtuigen om mee te doen. Ze zien het nog als iets extra boven op hun normale werkbelasting.

- 2. Interview 2: Anka Van Roy – Sint Franciscuscollege Heusden-Zolder:**
eTwinning-project 'Labofun Physics' gevonden via: eTwinning Vlaanderen. (z.d.).
Labofun Physics. Geraadpleegd op 21 mei 2026, van
<https://etwinning.be/vlaanderen/project/labofun-physics/>

- **Waarom eTwinning?**

15 jaar geleden ben ik begonnen met eTwinning, maar toen stond ik nog op een andere school. Ik doe het vooral om na zoveel jaar les te geven in het onderwijs het voor mezelf boeiend te houden. Het is een uitdaging voor mezelf, een persoonlijke motivatie. Als ik elk jaar gewoon mijn cursus van fysica moest opzeggen, dan stond ik nu niet meer in het onderwijs denk ik. Het is ook altijd leuk om andere mensen te overtuigen om mee het internationale pad op te gaan.

Ik ben eigenlijk in het eTwinning-wereld ingerold omdat ik ergens heb deelgenomen aan een seminarie over eTwinning in Slovenië. Maar ik was er even uitgerold door de duizend andere dingen die je moet doen als leraar, daarom zou ik het afraden om een project in je eerste jaar op te starten. Doordat ze blijven oproepen doen voor workshops, komt het weer in je hoofd en ben je weer vertrokken. Het is echt waardevol om naar het seminaries en workshops van eTwinning te gaan, waardoor ik er al verschillende gevolgd heb. Ook worden ze volledig vergoed waardoor je je daar geen zorgen over hoeft te maken. Voor de leerlingen voorzie je een vervangingsopdracht voor de twee dagen dat je tijdens de week weg bent. Het voordeel van het gaan naar een netwerkevenement van eTwinning om partnerscholen te vinden, maakt het zo veel gemakkelijker om een project op te starten omdat je de mensen zo al een beetje kent. Dat is al meteen een ander vertrekpunt dan dat je digitaal het eerste contact moet leggen. Op de workshops en evenementen merk je dat daar vooral gelijkgestemden leraren aan deelnemen. Het zijn allemaal leraren die het net iets anders willen in hun les. Het is echt fijn als je eenzelfde partner kunt vinden en daar enkele jaren mee kunt samenwerken. Om een goede partnerschool te vinden moet je vooral goed communiceren en een tijdslijn afstemmen.

Ik doe kleinere en grotere eTwinning-projecten. Vorig jaar heb ik in mijn vak fysica een klein project gedaan met de leerlingen van het zesde middelbaar. In de leerdoelstellingen staat dat leerlingen een practicum moeten uitvoeren. De leerlingen voerden een practicum uit en moesten een verslag over het practicum schrijven. Het enige verschil is dat ze het nu in het Engels moesten schrijven, want de leerlingen van de partnerschool in Turkije moesten op basis van hun verslag het experiment opnieuw kunnen uitvoeren. Zo leerden mijn leerlingen het belang van een goed verslag schrijven. Een verslag schrijf je niet zomaar omdat de richtlijn van een verslag schrijven is dat je aan de hand van een verslag

het experiment opnieuw kan uitvoeren en dezelfde resultaten zou moeten uitkomen. De leerlingen leerden echt hoe ze moesten communiceren met anderen. Ook leerden ze kritisch denken omdat het verslag dat ze verkregen van de Turkse leerlingen voor een groot deel gemaakt was met AI en mijn leerlingen konden dat snel detecteren.

Met een ander project 'Mind power' is een keuzeproject en gaat over mijnen over de geschiedenis heen. We maakten groepjes over verschillende klassen en jaren heen (3^e, 4^e en 5^e middelbaar) in samenwerking met een Turkse school. Dit gaf de leerlingen de kans om effectief samen te werken en in dialoog te gaan en elkaar zo beter te leren kennen en dat gaf een positieve meerwaarde naar de leerlingen toe omdat er veel Turkse migranten in de schoolregio wonen. De Turkse migratie in onze regio wordt vaak als iets negatief gezien, maar door dit project zag je dat net die leerlingen nu iets hadden van nu mogen we ook trots zijn op onze roots. Met het 'Mind Power' project zat er ook een Erasmus+-project aan verbonden, de leerlingen stelden zich daarvoor kandidaat en dat zorgde ervoor dat de leerlingen meer intrinsiek aan het leren waren. De leerlingen legden ook buiten het project contact met elkaar en dat was echt een meerwaarde van het project, het verbeteren van hun sociale vaardigheden. Ook voor de leraren zorgde de koppeling met Erasmus ervoor dat er meer leraren bereid waren om ook mee te werken aan het gekoppeld eTwinning-project, zo kon dit project wel vakoverschrijdend zijn.

- **Hoe pak je het organisatorisch aan**

Op onze school focussen we ons op het gecombineerd eTwinning-project uitvoeren met Erasmus+. Door ook te werken met de Erasmus+-projecten is het makkelijker om verschillende collega's erbij te betrekken om samen te werken. We zouden dat graag over dezelfde lijn trekken voor het eTwinning-project.

TwinSpace is niet echt gebruiksvriendelijk dus het wordt meer gebruikt om na het project het eindresultaat op te laden zodat het klaar is om de kwaliteitslabels aan te vragen. Bijvoorbeeld voor het project 'Mind Power' worden de resultaten verzameld in een One Drive die geplaatst wordt op TwinSpace en de leerlingen die communiceren na een eerste online kennismaking via WhatsApp. Vooraf hebben we gecontroleerd of dat kon volgens de GDPR-regels. Als leraar zitten we ook in de groepschat, maar de leerlingen hebben op eigen initiatief ook kleinere groepjes op WhatsApp gevormd, maar dat hebben ze los van de leerkrachten gemaakt. Ik merkte wel op dat hoe jonger de leeftijd van de leerlingen hoe belangrijk de digitale kennismakingstools waren, bijvoorbeeld voor een ouder project moesten ze avatars van henzelf maken met onder hun avatar en tekstje van henzelf waar ze zichzelf voorstelden.

Er is geen subsidie verbonden met een eTwinning-project, daarom is het administratief minder belastend dan een Erasmus+-project waarbij je met een beursaanvraag zit. Als je projectidee en partnerschool hebt, dan maak je een project aan op TwinSpace. Het project wordt eerst nog gecontroleerd door eTwinning Vlaanderen en enkel leraren kunnen een account maken op TwinSpace. Dit is omwille van e-safety.

- **Welke problemen kwamen jullie tegen tijdens het organiseren en uitvoeren van een eTwinning-project?**

Het organiseren en uitvoeren van een eTwinning-project gaat altijd een beetje met ups en downs, want een goede partnerschool vinden is niet makkelijk. We hebben nu een project lopen met een Turkse school en dat gaat goed, maar we hebben al ondervonden dat je moet opletten met Turkse scholen aangezien de leraren een vergoeding krijgen als ze deelnemen aan een eTwinning-project. De leraren willen graag mee in een project zitten, maar willen daarom niet noodzakelijk het effectief werk erin steken. Ook voor mijn leerlingen heeft dit een enorme impact als er geen initiatief komt van de andere leerlingen, dan dooft hun motivatie voor het project snel uit.

Ook moet je opletten dat als je een project opstart dat vakoverschrijdend is, dat je alle collega's mee op de trein moet krijgen en dat is niet altijd zo gemakkelijk. Iedereen heeft zijn eigen lesdoelstellingen en niet iedereen is voorstander van zulke projecten omdat er veel werk bij komt kijken. Hou het bij je eerste project dus klein. Eén vak en één doelstelling. Werk op termijn naar grotere eTwinning-projecten toe die vakoverschrijdend zijn. Hoe klein of hoe groot het project ook is, er kruipt extra werk in als leraar.

Aangezien er in eTwinning-projecten meestal in het Engels of Frans wordt gecommuniceerd, zou je denken dat de taalleraren hier zouden opspringen. Het is een goede oefening in bijvoorbeeld het lezen, schrijven en onderscheiden van formele en informele e-mails, maar toch blijft het moeilijk om ook hen te overtuigen om mee in het project te stappen. Niet alleen de verhoogde werkbelasting, maar ook de geplande leerdoelen komen soms niet uit met de timing van het gevolgde leerpad voor een vak.

Het is belangrijk hoe de directie omgaat met leraren die graag eTwinning-projecten willen uitvoeren. Als leraar is het ook belangrijk om het gevoel te hebben dat ze je inspanningen waarderen, wat je aan het doen bent voor hun leerlingen. Het feit dat we ruimte kregen op school om het Erasmusverhaal te lanceren, deed deugd of tijdens personeelsvergaderingen de tijd krijgen om workshops rond eTwinning te mogen geven aan collega's. Op mijn school is internationalisering een deel van het pedagogisch beleid waardoor we ook enkele uren per week samenkomen om aan onze projecten te werken. Terwijl op mijn vorige school er anders gekeken werd naar het opnemen van internationalisering in het pedagogisch beleid.

3. Interview 3: Hermine Hacha – de Wijnpers: eTwinning-project 'Beyond Words: Language Insights into The Little Prince' gevonden via: eTwinning Vlaanderen. (z.d.). Hermine in Helsinki: Een leerrijk eTwinning-seminarie over AI in het secundair onderwijs. Geraadpleegd op 21 mei 2026, van <https://etwinning.be/vlaanderen/verhaal/hermine-in-helsinki-een-leerrijk-etwinning-seminarie-over-ai-in-het-secundair-onderwijs/>

- **Waarom eTwinning?**

Ik ben in 2022 naar Helsinki mogen gaan voor een seminarie over eTwinning en zo is de bal aan het rollen gegaan. Op de seminarie ontmoet je in een andere context gelijkgestemden en dat is heel tof.

In het beleid van onze school is internationalisering opgenomen als pijler, daarom hebben enkele collega's en ik een aantal uren op school gekregen om de Erasmus+ administratie te organiseren. We gebruiken eTwinning vaak als ondersteuning in een Erasmus+-project. We zien eTwinning dus meer als een afgebakend project dat als logboek werkt in de context van het Erasmus+ project met die school. Bijvoorbeeld nu werken we samen met een Spaanse school in Sevilla over klimaat, waarbij de leerlingen van het vierde middelbaar elkaar moeten interviewen om de klimaattoestanden en de uitdagingen die daarmee gepaard in de toekomst in beide regio's beter te begrijpen. Die samenwerking voor het eTwinning-project is gekomen nadat leraren van scholen uit Sevilla naar ons zijn gekomen om onze job te shadowen. Je leert zo veel van elkaar, bijvoorbeeld zij heeft mij geleerd hoe ik met Padlet kon werken.

Ik geef Frans en kunstgeschiedenis en het vraagt wel wat werktijd als leraar maar ik bedenk me altijd dat een eTwinning-project iets is wat de leerlingen later nog zullen onthouden van alle leerstof die ze tijdens mijn lessen zien. Zorg er wel voor dat er altijd interactie is in je project met de partnerschool.

Op onze school bieden we ook opleidingen aan in de dubbele finaliteit en beroepsfinaliteit. We merken dat vooral die leerlingen het een meerwaarde vinden als ze door het internationale programma hun wereld kunnen verruimen. Het is leuk om te zien hoe de leerlingen ontdekken dat de leeftijdsgenoten uit andere landen ook dezelfde interesses en in ongeveer dezelfde leefwereld zitten.

- **Welke problemen kwamen jullie tegen tijdens het organiseren en uitvoeren van een eTwinning-project?**

Het is heel moeilijk om het uitgerold te krijgen op onze school, omdat de collega's het vooral zien als iets dat erbij komt op hun goed gevulde agenda. Ze zien het als extra werk i.p.v. het te zien als een stukje leerstof waar de leerlingen onderzoekend mee omgaan. Ik wou graag een vakoverschrijdend project doen over Belgische schilders met een Franstalige school in Brussel maar dat is omwille van praktische redenen niet doorgegaan aangezien ik Frans parallel gaf met een collega en die collega wou niet mee in het eTwinning-verhaal omdat hij geen kunstgeschiedenis gaf maar enkel Frans.

Ik kom vaak vol enthousiasme terug van een workshop of evenement van eTwinning en dan kom ik op school en vraag ik me af, hoe die leraren dat toch doen. Het zou voordelig en handig zijn om bijvoorbeeld eTwinning aan te bieden als keuzevak zowel voor de werkbelasting van de leraar als de motivatie van de leerlingen.

TwinSpace is niet gebruiksvriendelijk daarom gebruiken we het meer als een logboek waarbij we alle resultaten en communicatielijnen verzamelen. De echte communicatie gebeurt via WhatsApp, Padlet... Dit geldt ook voor de leerlingen.

Met hoe meer scholen je samenwerkt hoe complexer het project en hoe moeilijker de communicatie. Beperk je voor jullie eerste project tot 1 partnerschool. Controleer ook goed de motivatie van de partnerschool door het profiel van de leraar te bekijken, want er gaan veel scholen vragende partij zijn om mee te doen zoals de Turkse scholen aangezien de Turkse leraren subsidies krijgen van de overheid om mee te doen met eTwinning-

projecten. Daarom is het altijd beter om een partnerschool te vinden tijdens een seminarie.

4. Interview 4: Marianne Gees – EPOS Vlaanderen: communicatiemedewerker National Support Organisation eTwinning Vlaanderen. Contactinformatie doorgestuurd via Trui de Vos (interviewee 1).

- **Hoe bent u terechtgekomen bij eTwinning?**

Ik ben 21 jaar lang leerkracht talen geweest, vooral Engels aan TSO en BSO-leerlingen in Aalst. Toen ik een Erasmus+ dossier moest indienen bij EPOS, gaven ze schrijfsessies zoals “Hoe kan je een Erasmus+-project het beste indienen”. Daar was sprake van eTwinning, wat nog gemakkelijker leek. Zo ben ik begonnen met eTwinning. Dat heb ik een paar jaar gedaan waarna ik ambassadeur ben geworden van eTwinning. In 2022 stopte er vervolgens een van de NSO’s van Vlaanderen en na meer dan 20 jaar lesgeven had ik het ook een beetje gehad. Ik heb dan gesolliciteerd voor NSO bij EPOS en omdat ik al ambassadeur was en eTwinning en Erasmus+ al kende, ben ik hier als NSO terechtgekomen. Ik ben een paar jaar zowel ambassadeur als leerkracht geweest. Ambassadeurs zijn eigenlijk leerkrachten die ervaring hebben met eTwinning en andere leerkrachten proberen te motiveren om ook deel te nemen aan eTwinning-projecten. Daarnaast geven wij ook webinars of workshops en zijn wij er om leerkrachten te begeleiden bij eTwinning.

- **Wat is het doel van eTwinning-projecten?**

Het maakt niet uit welk vak dat je geeft, alles begint altijd vanuit je leerplan. Je moet zien dat je doelstellingen vanuit je leerplan kan afvinken met je project. Het maakt niet uit of je dit alleen in jouw klas doet of samen met een klas uit Spanje, Polen of IJsland bijvoorbeeld. Daarnaast is een eTwinning-project intrinsiek altijd gericht op communiceren en samenwerken en ze leren altijd van elkaars cultuur, maakt niet uit wat het onderwerp van je project is. Voor velen is het ook helemaal niet simpel om plots in een andere taal te moeten spreken. Bij eTwinning-projecten komt zeker ook spreekdurf bij kijken. Verder verloopt alles digitaal dus leerlingen leren ook met verschillende digitale tools te werken, die later in het werkveld zeker ook van pas kunnen komen. Dat kan ook zelfs iets heel simperls zijn zoals bijvoorbeeld het aanmaken van een Teams-meeting.

Voor leerkrachten zelf is daarbovenop een project pas succesvol als de samenwerking tussen de leerkrachten goed verloopt want soms is het zelfs moeilijk met je eigen collega’s samen te werken, laat staan met leerkrachten vanuit een ander land die je helemaal niet kent en die een andere taal spreken. Daarbij mag je ook niet vergeten dat de lessen ook niet volledig gelijk zullen lopen, de vakanties en feestdagen verschillend kunnen zijn, er een tijdsverschil kan zijn...

Tot slot moet je natuurlijk ook partners vinden die ongeveer dezelfde leerplandoelstellingen hebben. Als je alleen werkt heb je die problemen natuurlijk allemaal niet. Want bij eTwinning is het echt de bedoeling dat de leerlingen van de

verschillende scholen echt samenwerken aan de opdracht. Het is zeker niet de bedoeling dat je klas in België de opdracht maakt en bijvoorbeeld een klas in Hongarije of Roemenië de opdracht maakt om dan achteraf te bellen en samen te zitten om je resultaten te bespreken. Bij eTwinning staat samenwerken centraal. Een aantal voorbeelden zijn:

- Een klas herschrijft bijvoorbeeld een sprookje, een volgende klas vertelt het sprookje en nog een andere klas beeldt het sprookje uit.
- Een klas maakt een recept, de andere klas maakt het klaar.
- Een kunstschool in Spanje tekent profielen met haartooien en kledij, leerlingen uit een modeschool uit Italië maken de kledij dan echt en leerlingen uit een Belgische school doen de haartooi. Zo kunnen ze als eindproduct samen een modeshow houden.
- Leerlingen uit België en Spanje maken samen een windmolenpark. Zo leren ze o.a. de woordenschat hierover en moeten ze zoeken naar het beste plekje uit Europa om deze te plaatsen.

Een ander nadeel is dat de website ESEP niet altijd vlot werkt, maar eenmaal je de voordelen van eTwinning ziet, kan het heel leuk zijn zowel voor de leerlingen als de leerkracht en ga je je netwerk vergroten en kan je leren van elkaar.

- **Hoe start je een eTwinning-project op?**

Een project opstarten is eigenlijk niet zo moeilijk. Je moet een account hebben op ESEP bij eTwinning en dan kan je gewoon een project aanmaken. Het belangrijke daarbij is dat je al een partner moet hebben in België (over de taalgrens) ofwel in een van de mogelijke landen in Europa. Je moet gewoon contactpersoon zijn en dan kan je met twee van start gaan. Er is altijd een founder en een co-founder. Vanaf het moment dat het project goedgekeurd is, dan kan je alle andere partners ook toevoegen. Een ander nadeel is dat de website ESEP niet altijd vlot werkt, maar eenmaal je de voordelen van eTwinning ziet, kan het heel leuk zijn zowel voor de leerlingen als de leerkracht en ga je je netwerk vergroten en kan je leren van elkaar. De founder en co-founder zijn altijd de trekkers van het project die het bedacht hebben en/of de coördinatie op zich nemen.

Als je een project aanmaakt, dan moet dit nog niet helemaal tot in de details uitgewerkt zijn. Net zoals bij een cursus of een lesonderwerp kan je dat al doende nog altijd aanpassen, maar de basis wordt wel door de NSO nagekeken. Stel dat je partner een Zweedse school is, dan komt dit ook bij de Zweedse NSO terecht en zullen ook zij dit nakijken. Wij hebben nog een project moeten afkeuren. Je moet er gewoon zien dat het aan alle normen voldoet dus bijvoorbeeld dat er niets haatdragends, racistisch of van geweld in schuilt of aan gekoppeld is. Van zodra je een project aangemaakt hebt, wordt er meteen een TwinSpace voor je project gecreëerd waaraan je jouw leerlingen vervolgens kan toevoegen. Het voordeel aan TwinSpace is dat het een Europees platform is en speciaal ontworpen is om in het onderwijs te gebruiken. Het is een veilige omgeving dat voldoet aan de privacy en GDPR-regels.

- **Hoe registreer je je eTwinning-project? Je hebt hier dus al een partner voor nodig?**

Ja klopt, je hebt een partner nodig om je eTwinning-project te kunnen registreren, maar om je op al voor te bereiden op de registratie kan je een document downloaden (getoond via scherm delen) waarin staat wat er allemaal wordt gevraagd. Zorg ervoor dat je contactpersoon bent van je partner en dat deze partner 'available for eTwinning' aangevinkt heeft in zijn/haar profiel. Er wordt een titel gevraagd, een projectbeschrijving en een taal, ongeveer het aantal leerlingen, de minimum- en maximumleeftijd van je leerlingen, de vakken waaraan je project gelinkt is (dit zal vereenvoudigd worden), de key competences waaraan gewerkt zal worden tijdens je project (dit zal aangepast worden, want dit is niet zo evident om aan te duiden), de doelstellingen, het werkproces, de verwachte resultaten en tot slot afbeelding of logo voor je project. Heel vaak is de eerste opdracht in een project dat leerlingen een logo moeten ontwerpen voor het project.

Als een project goed verlopen is en je had goede partners, dan probeer je die te behouden. Ook je project mag je zeker ook meerdere keren uitvoeren. Daarom zetten leerkrachten in de titel van hun project heel vaak het jaartal of bijvoorbeeld 2.0.

Nog iets belangrijks om te beseffen is dat hoe meer landen en hoe meer partners, hoe moeilijker de communicatie en de samenwerking uiteraard. Ik raad dus misschien aan om met je eerste project rustige te beginnen met maar één partner en nog niet vakoverschrijdend.

Werken leerlingen enkel in de klas aan het project of wordt er ook buiten de schooluren aan gewerkt

- **Werken leerlingen enkel in de klas aan het project of wordt er ook buiten de schooluren aan gewerkt?**

Daar hoor ik verschillende dingen van. Ik heb nooit huiswerk gegeven bij eTwinning of ik heb dit nooit als huistaak gegeven, maar ik weet van een aantal leerkrachten die dat wel doen omdat het soms niet anders kan omdat het zeer moeilijk kan zijn om gemeenschappelijke uren te vinden met de partnerschool om aan het project te kunnen werken. Je kan een eTwinning-project dus zeker ook als huiswerk meegeven en zelfs in je examens en/of toetsen verwerken. Op dat vlak kan je het zien als een gewoon groepswerk.

- **Hoe ervaar je de werklast als leraar bij een eTwinning-project**

Ik vond dat goed meevallen omdat ik er veel voldoening uit haalde. Mijn leerlingen uit mijn beroepsklassen bijvoorbeeld waren moeilijkere leerlingen waar we vaak boos op moesten zijn. Ik had vaak van anderen gehoord dat je zo'n project enkel met goede klassen kan doen en klassen die al enthousiast zijn. Ik deed wel projecten met mijn beroepsleerlingen. Ik merkte wel dat zij hierbij meer ondersteuning nodig hadden, maar zij vonden het heel leuk dat ze ook zoiets mochten doen. Dat is als leerkracht zeer leuk om te zien. De extra tijd die je er insteekt is dan zeker niet zo erg. Aan de andere kant zijn er ook projecten waarbij partners uit mijn project stappen of een ander project met alleen maar Turkse leerkrachten die onderling in het Turks bezig waren. Daar ben ik uitgestapt. Als je veel tijd in een project steekt en dat valt achteraf tegen, dan is dat natuurlijk soms vervelend en ik kan begrijpen dat leerkrachten dan snel volledig afhaken.

Als je niet gewoon je cursus of boek volgt, dan heb je altijd meer werk. Als je een eigen inbreng wilt doen i.p.v. altijd de standaarddingen volgen, dan steek je er werk en tijd in. Meestal merken de leerlingen dit ook dat je er tijd in steekt en velen vinden dat leuk, maar er zijn natuurlijk ook altijd leerlingen die zeggen: “Amai, hier moeten wij altijd werken.”

- **Hoe belangrijk is de steun van directie als je een project wilt uitvoeren?**

Dat hangt ervan af. Mijn directeur zei altijd: “Doe maar!”. Ik mocht alles doen. Ik heb de indruk dat veel directeurs zo zijn, maar dat er weinig zijn die echt actief ondersteunen wat veel leuker is natuurlijk. Ik ben nog nooit leerkrachten tegengekomen die niet mogen van hun directeur. In Mechelen is er bijvoorbeeld een school waar eTwinning in een keuzemodule is. Op deze manier wordt dit echt ondersteund door de school. We kennen op dit moment 6 à 7 scholen die eTwinning hebben geïntegreerd in hun uurrooster, hetzij als keuzevak voor een heel schooljaar of als keuzemodule per trimester. In Oostende is er ook een school die eTwinning als excelleren ziet. Hun leerlingen in de eerste graad hebben twee uur die ingevuld worden met remediëring, dat FLEX genoemd wordt, indien ze minder scoren op bepaalde vakken. Indien ze op alles goed scoren dan kunnen ze in deze uren ook excelleren. Dit doen ze vervolgens met eTwinning-projecten.

- **Hoe kunnen wij zelf in de toekomst in eTwinning rollen? (Bijvoorbeeld events bijwonen om partners te vinden.)**

Daarvoor kan je naar onze website gaan. Daar kan je naar events gaan en zie je verschillende events zoals webinars en seminars die gegeven worden. Seminars gaan heel vaak over een bepaald thema, zoals bijvoorbeeld skills, talen, wel-being, het jaarthema... Zo is er bijvoorbeeld ook een conferentie in Sevilla voor leraren in opleiding. Voor buitenlandse seminars vragen wij wel een motivatie. Die conferenties of seminars zijn altijd gratis. Voor de reiskosten krijg je een forfait van 275 euro. Wat we ook elk jaar doen is een “Terugblik naar Belgica”. Dat is een inspiratie- en netwerkdag in België met de andere NSO's. Aangezien dat wij in België drie ministeries van Onderwijs hebben, zijn wij het enige land met drie verschillende NSO's. Normaal gezien heeft elk land zijn eigen National Support Organisation, maar wij in België hebben er dus drie. Daardoor is België ook het enige land waar leerkrachten binnen hetzelfde land samen een project kunnen uitvoeren. Dus als je het kleinschalig wilt houden, kan je met de Franstalige en/of Duitstalige gemeenschap samenwerken. Op deze “Terugblik naar Belgica” zijn er in de voormiddag workshops en de hele namiddag wordt voorzien om te netwerken en partners te vinden.

- **Klopt het dat ze in Turkije subsidies krijgen voor eTwinning?**

Ja dat klopt, Turkse leerkrachten krijgen financiële incentives. Dat is erg om te zeggen, maar ik werkte ook niet graag samen met Turkije. Ik heb er maar één partner aan overgehouden die echt top was, maar al de rest... Via een evaluatie kunnen zij een stapje hoger geraken met als gevolg dat ze in een hogere loonschaal terechtkomen. In Jordanië trouwens ook, daar krijgen ze echt geld als ze een eTwinning-project doen.

Fase 3: Projectinhoud uitwerken

We wilden graag zelf een eTwinning-project bedenken en uitvoeren, maar omwille van tijdsgebrek en omdat onze beide stagescholen nog geen eTwinning-project hebben uitgevoerd was het praktisch niet mogelijk om het project uit te voeren daarom wilden we het theoretisch zo ver mogelijk en zo duidelijk mogelijk uitwerken met alle tips die we geleerd hebben uit onze interviews zodat het klaar is voor gebruik als we eenmaal aan het werk zijn als leraar op een school. Want ons doel is om zo veel mogelijk scholen toch te overtuigen om te starten met een eTwinning-project om de muren van de klas weg te nemen en de leerlingen in contact laten komen met leeftijdsgenoten van andere landen.

Eerst hadden we een groot project op het oog dat vakoverschrijdend kon toegepast worden, maar na het praten met de leraren die al ervaring hadden met eTwinning-projecten hebben we ons project kleiner gemaakt zodat het enkel van toepassing is voor het vak biologie in het vierde middelbaar.

1. Vakoverschrijdend project (1):

Het thema van ons eTwinning-project is 'Wat betekent een pandemie voor verschillende Europese landen?' of in het Engels: 'Are we ready for the next pandemic?'

Klas: Derde graad doorstroom secundair onderwijs: WEWI, EWI, EMT

Onderwerp: Het coronavirus heeft niet alleen gevolgen gehad voor de gezondheid van mensen, maar ook voor de economie, het onderwijs en het sociale leven. In dit project onderzoeken leerlingen hoe België en andere Europese landen de pandemie hebben ervaren. Ze vergelijken maatregelen, bestuderen hoe een virus en vaccinatie werkt en ontdekken welke invloed corona had op de samenleving, de economie en de samenwerking binnen Europa.

Vakken: Biologie, natuurwetenschappen, Engels, aardrijkskunde, economie, geschiedenis. Het project vertrekt vanuit biologie (bv. werking van een virus en vaccins), maar wordt ook vakoverschrijdend uitgewerkt met aardrijkskunde (impact op economie en wereldstromen) en geschiedenis (vergelijking met vroegere pandemieën en juiste bronnen leren opzoeken).

Het project moet passen in de nationale leerplannen:

- (WEWI, EWI, WEMT) natuurwetenschappen (biologie): leerdoel 5B in <https://llinkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan/e9dadd83-ac74-4073-97aa-fa4557b8b784/doelenlijst>
- (WEWI, WEMT) aardrijkskunde: leerdoel 27 in <https://llinkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan/efb244d9-b7ef-410d-845b-900e87f25625/doelenlijst>
- (EWI) economie: leerdoelen 4, 7 en 8 in <https://llinkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan/b33984a7-260e-4145-9a9a-a6a9c36b6882/doelenlijst>

- Geschiedenis: leerdoelen 1, 10, 11, 12 en 13 in <https://linkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan/f4003ba2-a574-48e0-beb1-46e142d92d05/doelenlijst>
- Engels
- Gezondheidsontwikkeling (psychologie)?

De complexiteit van een groot vakoverschrijdend eTwinning-project te willen ondernemen is dat je een goede samenwerking binnen de school moet organiseren:

Voor de organisatie van een vakoverschrijdend eTwinning-project is een goede samenwerking tussen verschillende vakleerkrachten en de school noodzakelijk. Het project richt zich op de studierichtingen WEWI, EWI, EMT en MTWE. Het project combineert meerdere vakken natuurwetenschappen, biologie uitgebreid met aardrijkskunde, economie, geschiedenis, Engels en eventueel gezondheidsontwikkeling of psychologie. De betrokken vakleerkrachten moeten dus bereid zijn om samen te werken en regelmatig te overleggen over de voortgang van het project. Dat maakt het natuurlijk gecompliceerd want niet alle klassen hebben dezelfde leraar aardrijkskunde of Engels, waardoor er nog meer leraren moeten betrokken worden bij het project. De praktische regeling van het lessenrooster in Vlaanderen maakt het logistiek gecompliceerd voor leraren om deel te nemen aan vakoverschrijdende eTwinning-projecten.

Het project duurt drie weken en gedurende die drie weken begeleiden de vakleerkracht de leerlingen tijdens hun lessen bij het onderzoeken van de verschillende onderzoeksvragen. Op die manier blijft het project gekoppeld aan de leerinhouden van de vakken. Bijvoorbeeld biologie kan zich bijvoorbeeld richten op de werking van virussen en vaccins, aardrijkskunde op de impact van corona op wereldstromen en de economie, en geschiedenis op de vergelijking met vroegere pandemieën en het kritisch omgaan met bronnen. Door vooraf duidelijke afspraken te maken, kan overlapping vermeden worden en blijft de werkdruk voor zowel leerkrachten als leerlingen haalbaar.

Het project moet goed voorbereid worden aangezien het zo omvangrijk is. Tijdens het project moeten er genoeg overlegmomenten voorzien worden zodat alles organisatorisch vlot verloopt en de leerlingen goed opgevolgd kunnen worden, maar dit groot vakoverschrijdend project kan enkel werken als het in een ideale setting kan verlopen waarbij er flexibel met de werkuren van de leraren kan gewerkt worden zodat de overlegmomenten kunnen gebeuren tijdens vakvergaderingen of digitaal. Daarnaast moeten deadlines, evaluatiemomenten en contactmomenten met de buitenlandse partnerscholen ook op elkaar afgestemd worden. Dit zal alleen kunnen werken als er een leraar per partnerschool is die het project organisatorisch vooruit trekt.

Ook speelt de ICT-verantwoordelijke een belangrijke rol binnen het project. Omdat de samenwerking online verloopt via Teams, chats en digitale platformen zoals eTwinning of TwinSpace, is technische ondersteuning noodzakelijk. De ICT-verantwoordelijke kan helpen bij het opzetten van accounts, het testen van digitale platformen, het oplossen van technische problemen en het ondersteunen van leerlingen en leerkrachten bij onlinecommunicatie.

2. Biologie eTwinning-project (2):

Het thema van ons eTwinning-project is 'Wat betekent een pandemie voor verschillende Europese landen?' of in het Engels 'Are we ready for the next pandemic?'

Klas: Tweede graad doorstroom secundair onderwijs biologie

Onderwerp: Het coronavirus heeft niet alleen gevolgen gehad voor de gezondheid van mensen, maar ook voor het ecosysteem. Ze leren theoretisch over micro-organismen, virale infecties en immunisatie tijdens de biologieles. In dit project onderzoeken leerlingen hoe België en andere Europese landen de pandemie hebben ervaren. Ze bestuderen hoe een virus en vaccinatie werkt, vergelijken maatregelen, en ontdekken welke invloed corona en de genomen maatregelen had op zijn omgeving.

Vakken: Biologie

Het project moet passen in de nationale leerplannen:

- Natuurwetenschappen (biologie) doorstroom: leerdoel DA7: II-NatS-d B12
- De leerlingen leggen het verband tussen eigenschappen van virussen, bacteriën en schimmels en hun positieve en negatieve rol in de natuur.

<https://linkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan/61b76167-2f9a-46ac-8b3a-2e41944ccf0f/doelenlijst>

Doelstellingen: Als eindproject stellen de leerlingen een plan op met maatregelen die een Europees land best kan ondernemen bij een mogelijke viruspandemie via een presentatie.

Vaardigheden: Het project dient ertoe om praktijkgericht in de klas de volgende vaardigheden te oefenen: Kritisch denken, probleemoplossend vermogen, onderzoeksvaardigheden, communicatie, samenwerken, intercultureel en creatief denken en digitale competentie.

Projectpartner: zoeken op eTwinning naar een partnerschool via 'Connect' en 'Partner Search' op ESEP (European School education Platform)

Projectduur: 3 weken

Project inleiden: De leerlingen maken kennis met de leerlingen van de andere school door hen

- De klassen worden verdeeld in kleine groepen en worden vervolledigd met de leerlingen uit de verschillende landen om een internationale groep te creëren per groep.

- De groepen maken kennis met elkaar via een dynamische klasfoto op 'Padlet' per groep en vervolgens communiceren de internationale groepen 3 keer met elkaar via Teams gedurende het project.

Project uitwerken – Projectschema

Het project verloopt in vier fases:

1. De leerlingen onderzoeken wat het coronavirus precies is en welke impact de pandemie heeft gehad op gezondheid en ecologie in Europa.
2. De leerlingen bestuderen hoe een virusinfectie verloopt en hoe immunisatie werkt.
3. De leerlingen werken online samen met leerlingen uit een ander Europees land en vergelijken hoe beide landen de pandemie hebben ervaren en welke maatregelen werden genomen en wat voor effect de maatregelen hadden op de verspreidingsgraad en ecologie van dat land.
4. De leerlingen verwerken hun bevindingen in een eindproject waarin ze een plan met maatregelen voorstellen die een Europees land best kan doornemen bij een mogelijke viruspandemie. Het eindproject zal best een gezamenlijk filmpje of ingesproken presentatie zijn.

Project afronden

De leerlingen vullen een online enquête in om het project te evalueren.

Fase 4: Voorstelling aan school die nog niet aan eTwinning doet

Interview 5: Tine De Bruyne – Leraar Heilige-Drievuldigheidsschool

Waarom geen eTwinning?

- Ik kende eTwinning nog niet, ik had er nog nooit van gehoord. Daarom heb ik nog nooit zo'n project uitgevoerd, maar ik weet wel dat er een Erasmus+-project op onze school loopt.
- Dit schooljaar geef ik enkel biologie in het 3de middelbaar en als ik kijk naar jullie project dan matcht de leerinhoud niet helemaal met het 3de middelbaar biologie. Ik denk dat dit het beste past in het 4de middelbaar want daar leren de leerlingen bijvoorbeeld over micro-organismen, ecologie, de impact van je omgeving, populatiegroottes, de cyclus van virale replicatie... dus idealiter zou ik het zien passen in het 4de middelbaar.
- Het zou qua leerstof wel kunnen, maar ik zie dat praktisch niet voor mij hoe dat allemaal zou lopen om dit toe te passen op alle klassen van het 4de middelbaar aangezien je in het 4de middelbaar al verschillende leerkrachten biologie en Engels hebt als je bijvoorbeeld ook met de leerkrachten Engels zou willen samenwerken. Als je het dus schoolbreed wilt aanpakken dan is dat het grootste logistieke probleem. Misschien dat het wel zou kunnen als je op één klas focust in het 4de middelbaar.
- Momenteel zie ik dat misschien niet echt zitten met mijn werkbelasting omdat ik bijvoorbeeld ook nog in veel andere werkgroepen zit en ook veel daarbuiten doe. Ik vind het wel heel interessant, maar er zijn zoveel coole ideeën en je kan ze jammer genoeg niet allemaal uitvoeren. Gewoon lesgeven en titularis zijn, is al veel. Daarnaast help ik bij het anti-pestbeleid, de Wereldwinkel op school... Als je als leerkracht zin hebt om van alles mee uit te werken, dan heb je zeker opties genoeg.
- In het 5de middelbaar hebben de leerlingen maar één uur biologie. Dan is het zeker een race tegen de klok om alle leerstof gezien te hebben. Daar is eigenlijk nul ruimte om een zijtak te bewandelen.
- Het is lastig om te wisselen met andere leerkrachten om een gezamenlijk uur te vinden met de partnerschool, want voor biologie en chemie zit je met een vaklokaal en als ik in het biologielokaal zit, dan kan een andere klas daar niet in. Dat kan wel een mogelijkheid zijn bij een uitstap van een andere klas bijvoorbeeld dat we het biologielokaal misschien langer kunnen krijgen of op een ander moment. Dan is dat geen probleem.

Waarom wel eTwinning?

- Ik weet zelf niet waarom het mij zelf nog tegenhoudt om deel te nemen aan zo'n project, maar ik ben ook al veel andere dingen aan het doen. Ik geef ook les in CLIL (=Content and Language Integrated Learning). Ik geef biologie in het Engels, dus het zou wel een leuk idee zijn om dit te doen met een CLIL groepje.
- Stel ik zou in het 4de middelbaar lesgeven, dan zou ik zo'n project wel kunnen koppelen aan de leerstof van mijn lessen biologie.

- Op onze school wordt in het 5de en het 6de middelbaar ook het vak onderzoekend leren onderwezen. Afhankelijk van welke richting dat je volgt, is dat onderzoekend leren in talen of onderzoekend leren in humane wetenschappen en de wetenschappers kunnen zelfs kiezen tussen onderzoekend leren in natuurwetenschappen of wiskunde. In zo'n vak zie ik zo'n eTwinning-project ook wel tot zijn recht komen omdat je in zo'n vak niet echt gebonden bent aan leerplandoelen en je hebt geen strakke timing. Je moet dan bijvoorbeeld geen handboek volledig gezien hebben tegen het einde van het jaar.
- Door mijn interesse voor CLIL omdat ik al CLIL geef en ik het nuttig vind dat ze wetenschappen in het Engels leren. In het 3de middelbaar zitten we met de praktische problemen, maar theoretisch gezien als ik ook CLIL zou geven in het 4de en 5de middelbaar en ik zou het project daar aan mijn leerinhouden kunnen koppelen, dan is het zeer nuttig.

Wat hebt u nodig om te starten met eTwinning?

- Stel dat ik volgende jaren opnieuw het vak onderzoekend leren geef, dan zou ik wel dankbaar zijn want het is leuk om een vak te mogen geven waar je zo vrij in bent. Anderzijds moet je ook altijd iets nieuws bedenken en dan zou het wel handig zijn om zo'n project in je schoot geworpen te krijgen. Je moet dan toch nog alles gaan uitzoeken vanaf nul dus dan liever met een project dat al een beetje op punt staat waar je mee aan kan helpen bouwen en wat ik ook zinvol vind, i.p.v. zomaar iets uit je hoed te toveren. Ook andere leerkrachten die vrije vakken of keuzevakken geven zijn altijd wel wat zoekende en zo'n projecten zouden dan zeer nuttig zijn.
- Als de school merkt dat er een trekker is, die weet waar ze mee bezig zijn en waarvan ze weten dat het in orde komt dan staat de school hier zeker achter. Onze school is sowieso redelijk vrij in het uitvoeren van side quests. Ik denk zelfs hoe meer, hoe liever. Ik denk dat ze ook zelfs in beperkte mate financieel zouden willen steunen indien nodig of dat leerlingen af en toe lessen zouden kunnen missen daarvoor bijvoorbeeld. Dat zou geen probleem zijn denk ik als je goed verantwoord waarom.
- Er is wel veel waardering van de school uit. Zeker van de collega's onderling krijgen we veel waardering. Ook van de directie, maar dat spreken ze niet altijd zo uit. De ondersteuning die we krijgen is zeker aanwezig. We krijgen eigenlijk nooit een "nee" als we iets vragen. Ze gaan niet moeilijk doen en dat aanzie ik ook als een vorm van waardering.

Fase 5: Conclusie: Organisatorische veranderingen die nodig zijn om het project te laten slagen op onze toekomstige school.

- Maak van internationalisering een pijler in het pedagogische beleid van je school.
- Volg een introducerend seminarie van eTwinning of laat eTwinning Vlaanderen naar je school komen voor een workshop om geïnteresseerde leraren een goed beeld te geven van eTwinning.
- Bied als school vrije uren aan waarin leraren meer vrijheid krijgen onverwachte doelstellingen om te zetten in interessante eTwinning-projecten voor de leerlingen bijvoorbeeld in het vak onderzoekend leren of wetenschappelijk projectwerk in de derde graad.
- Begin met een klein kort afgebakend eTwinning-project met één doelstelling en één partnerschool. Later kan je overgaan naar een vakoverschrijdend project dat een volledig schooljaar duurt.
- Zoek een partnerschool op via een live seminarie-evenement. Als je online een partnerschool zoekt, controleer dan heel goed het profiel van de leraar.
- Stel één leraar aan als organisatorische leider per eTwinning-project bij een vakoverschrijdend project zodat leraren meer geneigd zijn om toch mee in het project te stappen. Voor de komende jaren kan je een beurtrol afspreken.
- Het combineren van een eTwinning-project met Erasmus+ motiveert zowel de deelname van leerlingen als van leraren en kan dan wel subsidies genereren via de Erasmus+ regeling.
- Er komt wel wat administratie bij kijken, let dus goed op je werkbelasting, maar weet dat veel leraren er veel voldoening van krijgen wanneer ze zien welke meerwaarde het project heeft gehad voor de leerlingen.
- Gebruik TwinSpace als verzameling van de links die gebruikt worden tijdens het project zoals Google Sheet en Pamflet. Post nadien het eindresultaat op TwinSpace, aangezien het niet echt makkelijk of handig is om met de tools van TwinSpace zelf te werken.
- Zorg aan het begin van het eTwinning-project voor een goede tijdslijn en communicatie met de partnerschool.
- Evalueer de genomen tussenstappen en eindresultaat van de leerlingen. Het eindresultaat kan ook altijd schoolbreed getoond worden zoals het tonen van een modeshow waar internationaal samengewerkt was.
- Vraag je kwaliteitslabels voor je uitgevoerde eTwinning-project tijdig aan.

Bronnen

1. EPOS Vlaanderen. (z.d.). Over EPOS. <https://www.epos-vlaanderen.be/over-epos/>
2. eTwinning Vlaanderen. (z.d.). Checklist. <https://etwinning.be/vlaanderen/checklist/>
3. eTwinning Vlaanderen. (z.d.). FAQ eTwinning. <https://etwinning.be/vlaanderen/faq/>
4. eTwinning Vlaanderen. (z.d.). Hermine in Helsinki: Een leerrijk eTwinning-seminarie over AI in het secundair onderwijs. Geraadpleegd op 21 mei 2026, van <https://etwinning.be/vlaanderen/verhaal/hermine-in-helsinki-een-leerrijk-etwinning-seminarie-over-ai-in-het-secundair-onderwijs/>
5. eTwinning Vlaanderen. (z.d.). Labofun Physics. Geraadpleegd op 21 mei 2026, van <https://etwinning.be/vlaanderen/project/labofun-physics/>
6. eTwinning Vlaanderen. (z.d.). SpeakUpHerzele. Geraadpleegd op 21 mei 2026, van <https://etwinning.be/vlaanderen/verhaal/speakupherzele/>
7. European Commission. (z.d.). European School Education Platform. <https://school-education.ec.europa.eu/en?prefLang=nl>
8. Katholiek Onderwijs Vlaanderen. (z.d.). Leerplan. <https://linkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/leerplan>
9. NederlandsVlaamse overheid. (z.d.). CLIL: Leren in een andere taal dan het Nederlands. <https://www.vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming/een-onderwijsinstelling-of-opleiding-kiezen/op-zoek-naar-een-school-of-studierichting-gewoon-secundair-onderwijs/clil-leren-in-een-andere-taal-dan-het-nederlands>

We hebben AI gebruikt om onze geschreven teksten vloeiender te schrijven om eventuele schrijffouten en fouten zinsconstructies eruit te halen. Alle teksten zijn eerst door ons uitgeschreven. Ook hebben we AI gebruikt voor inspiratie voor onze interviewvragen met de leraren.